

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów

COM(2006) 373 wersja ostateczna — 2006/0132 (COD)

(2007/C 161/15)

Dnia 15 września 2006 r. Rada, działając na podstawie art. 175 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 19 lutego 2007 r. Sprawozdawcą był Antonello PEZZINI.

Na 434. sesji plenarnej w dniach 14-15 marca 2007 r. (posiedzenie z dnia 14 marca 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 147 głosami za — 3 osoby wstrzymały się od głosu — przyjął następującą opinię.

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet przyznaje, że należy wspierać bardziej zrównoważone stosowanie pestycydów w celu zmaksymalizowania ich skutków pozytywnych oraz zmniejszenia ich skutków negatywnych dla rolnictwa, środowiska naturalnego, konsumentów, podmiotów gospodarczych i dla całego społeczeństwa.

1.2 Komitet zasadniczo przyjmuje z zadowoleniem wniosek Komisji z uwagi na to, że dotyczy on problemów o podstawowym znaczeniu dla dobrobytu obywateli europejskich oraz zachowania jakości życia i ekosystemu, a także dla rozwoju obszarów wiejskich, a z drugiej strony dla zapewnienia korzystnej ewolucji produktów, pozwalającej im konkurować na rynku wewnętrznym i międzynarodowym oraz zapewnić stale rosnącą jakość.

1.3 Zdaniem Komitetu właściwe byłoby opracowanie na szczeblu krajowym planów działania, które określałyby cele w zakresie zmniejszenia zagrożeń oraz zapoczątkowałyby prawdziwą politykę harmonizacji na szczeblu europejskim.

1.3.1 Plany te powinny zostać przełożone na odpowiednie działania na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem trzech aspektów zrównoważonego rozwoju: oddziaływania na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko naturalne.

1.4 Zdaniem Komitetu szkolenia i informowanie to podstawowe czynniki racjonalnego i zrównoważonego stosowania systemów ochrony produkcji rolnej, pozwalające uniknąć ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko.

1.4.1 Szkoleniami należy objąć wszystkie zainteresowane sektory, w tym organy i władze publiczne, a także użytkowników nieprofesjonalnych. Niewątpliwie należy zachować w tym zakresie krajowe systemy szkoleń nadzorowane przez organy o ugruntowanej pozycji.

1.5 Komitet jest zdania, że kampanie mające na celu podniesienie świadomości powinny być obiektywne i neutralne, powinny podkreślać korzyści dla produkcji, ale również zagrożenia, a także powinny być skierowane przede wszystkim do użytkowników nieprofesjonalnych, w szczególności do lokalnych władz i organów publicznych.

1.6 Jeśli chodzi o wprowadzanie środków ostrożności w dziedzinach szczególnie wrażliwych, a także w zakresie przepisów dotyczących oprysków z powietrza, zdaniem Komitetu należałoby przyznać pierwszeństwo działaniom wynikającym w pewnym zakresie z zasady subsydiarności.

1.7 Komitet uważa za istotne nadanie odpowiedniej wagi badaniom w dziedzinie rolnictwa i ochrony roślin w celu zminimalizowania zagrożeń ściśle związanych ze stosowaniem produktów chemicznych i ich mieszanek.

1.8 Zdaniem Komitetu powinno się poświęcić niezbędną uwagę współpracy, zarówno z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak FAO, OECD i WHO, jak również z sąsiednimi regionami.

1.9 Globalizacja rynków rolnych i żywnościowych wymaga, w opinii Komitetu, działań na szczeblu wspólnotowym, w celu rozpowszechniania na szczeblu światowym europejskich norm jakości produkcji oraz norm sanitarnych, zwłaszcza poprzez wpisanie ich do Kodeksu Żywnościowego.

2. Uzasadnienie

2.1 Przez „pestycydy” rozumie się substancje czynne i produkty mające oddziaływać na podstawowe procesy zachodzące w organizmach żywych i mogące w ten sposób zabijać organizmy szkodliwe lub służyć do ich kontroli⁽¹⁾. Wniosek Komisji zawiera dokładniejszą definicję „środków ochrony roślin”⁽²⁾.

⁽¹⁾ Międzynarodowy kodeks dystrybucji i stosowania pestycydów, FAO, listopad 2002 r., art. 2 rezolucji 1/123 przyjętej podczas 123. sesji Rady FAO w 2002 r.

⁽²⁾ Por. COM(2006) 388 wersja ostateczna — art. 2 ust. 1.

2.2 Pestycydy uważa się za niezbędne do ochrony upraw przed owadami, gryzoniami i naturalnymi czynnikami chorobotwórczymi, lecz mogą one również kumulować się w środowisku i stwarzać poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, zwłaszcza jeżeli zanieczyszczona nimi zostanie woda pitna. U ludzi mogą one powodować ryzyko wystąpienia nowotworów, zaburzeń genetycznych, a także trwałe uszkodzenia układu odpornościowego.

2.3 Zagrożenia dla zdrowia ludzkiego mogą wynikać ze stałego narażenia na bezpośredni albo pośredni kontakt z pestycydami, a także z niewłaściwego lub nieuważnego ich użycia, szczególnie w trakcie lub po ich zastosowaniu do celów rolniczych, w ramach pielęgnacji obszarów zieleni lub podczas innych czynności.

2.4 Zagrożenia związane z każdą substancją czynną zawartą w pestycydach podlegają ocenie w ramach procedury udzielania zezwolenia. Niemniej jednak nie przeprowadza się na szczeblu państw członkowskich odpowiedniej oceny skutków narażenia na oddziaływanie mieszanki produktów chemicznych. Dlatego też w chwili obecnej oszacowanie łącznego wpływu na zdrowie ludzi wszystkich stosowanych obecnie substancji byłoby niezmiernie trudne ⁽³⁾.

2.5 Skutki pośredniego kontaktu z pestycydami dla osób, które przebywają lub mieszkają na obszarze stosowania tych pestycydów (przenoszenie aerozoli z oprysków z powietrza), lub też dla konsumentów (pozostałości pestycydów w produktach rolnych lub w wodzie) mogą być jeszcze groźniejsze, zwłaszcza dla grup szczególnie wrażliwych. Ostatnie badania ⁽⁴⁾ wykazały zwłaszcza szczególną wrażliwość płodu, na którego rozwój neurologiczny miał wpływ kontakt matki z pestycydami.

2.6 Należy wziąć pod uwagę zagrożenia dla środowiska naturalnego wywołane przez nadmierne i niezamierzone rozprowadzanie substancji chemicznych w wodzie, w powietrzu i w glebie, szkodliwe dla dzikiej fauny i flory, dla jakości naturalnych siedlisk i dla różnorodności biologicznej ogólnie.

2.6.1 Z drugiej strony, nie należy również zapominać, że nowoczesne społeczeństwo opiera się na wykorzystaniu różnorodnych nawozów, produktów biobójczych, dodatków do pasz, środków owadobójczych, pestycydów i herbicydów, które mają wiele pozytywnych skutków, zapewniając m.in. wysoki stopień jakości i bezpieczeństwa żywności.

2.7 Stosowane w sposób odpowiedzialny, gwarantują one dostępność rynkową surowców, artykułów żywnościowych oraz owoców i warzyw dobrej jakości, po przystępnej dla wszystkich klientów cenie. Stosowanie środków ochrony upraw zapewnia wysokie plony, obniża poziom naturalnych toksyn wytwarzanych przez grzyby i bakterie, zmniejsza straty przy zbiorach i pomaga zapewnić wystarczającą i zrównoważoną ofertę żywności na rynku wewnętrznym i światowym.

2.7.1 Ponadto wszystkie substancje grzybobójcze, owadobójcze i chwastobójcze są obecnie poddawane rygorystycznym

procedurom zatwierdzania przed wydaniem zezwolenia na wprowadzenie do obrotu i do użytku.

2.8 Komitet zgadza się, że należy wspierać bardziej zrównoważone stosowanie pestycydów, aby zmaksymalizować ich pozytywne i zminimalizować negatywne skutki dla środowiska naturalnego, konsumentów i podmiotów gospodarczych. Poprawiłoby to również wizerunek podmiotów gospodarczych i gospodarstw rolnych stosujących z rozwagą środki ochrony roślin.

2.9 Zdaniem Komitetu należy częściej podkreślać korzyści płynące dla rolników z bardziej racjonalnego i rozważnego stosowania środków ochrony roślin. Sami rolnicy zresztą od wielu lat angażują się w opracowanie bardziej racjonalnych technik, takich jak zintegrowane zarządzanie uprawami i zintegrowane zwalczanie szkodników, z zamiarem bardziej konkretnego oparcia się na rolnictwie zintegrowanym, do których to działań, według Komitetu, należy zachęcać.

2.10 Prawdziwe wyzwanie, z którym trzeba będzie się zmierzyć, polega nie tylko na dostarczeniu „uważniejszym” konsumentom produktów — zarówno tradycyjnych, jak i ekologicznych — bezpiecznych i wysokiej jakości, lecz również na zaspokojeniu potrzeb tych, którzy szukają produktów po „umiarkowanej” cenie, poprzez zaoferowanie im odpowiednich kryteriów jakościowych.

2.11 Problematyka włączenia aspektów środowiskowych stosowania pestycydów wpisuje się w ramy priorytetów określonych w 6. programie działania w dziedzinie ochrony środowiska (2002-2012) Unii Europejskiej, który obejmuje opracowanie i wprowadzenie w życie siedmiu strategii tematycznych.

2.12 Istnieje wyraźne powiązanie pomiędzy propozycjami zawartymi w przyjętych już strategiach tematycznych — w szczególności tych, które dotyczą ochrony wód gruntowych, zasobów naturalnych fauny i flory, ochrony gleb, zarządzania odpadami, pozostałościami i opakowaniami — a wnioskiem dotyczącym dyrektywy ramowej stanowiącym przedmiot niniejszej opinii.

2.12.1 Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów obejmuje cztery nowe instrumenty ochrony środowiska i ochrony sanitarnej, w tym wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ustanowienia ram dla bardziej zrównoważonego stosowania pestycydów, stanowiący przedmiot niniejszej opinii.

2.12.2 Komisja przeprowadziła również ocenę oddziaływania możliwych scenariuszy, w zależności od zastosowania środków mających zapewnić zrównoważone stosowanie pestycydów i od ich kosztu: „Straty (poniesione przez branżę środków ochrony roślin i rolników płacących za szkolenia oraz certyfikację i konserwację sprzętu do stosowania pestycydów) oraz korzyści (dla rolników zużywających mniej pestycydów oraz dla przedsiębiorstw szkoleniowych, konserwacyjnych i certyfikacyjnych) są równe” ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Należy zauważyć, że na świecie istnieją już takie metody, zwłaszcza rozpowszechnione w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Por. <http://www.epa.gov/ord/htm/innovations.htm>

⁽⁴⁾ *Developmental neurotoxicity of industrial chemicals* (Wpływ toksyczności przemysłowych produktów chemicznych na rozwój neurologiczny), Lancet 2006; 368:2167-78.

⁽⁵⁾ Por. SEC(2006) 914, pkt 5, ust. 2

2.13 Ogólny wpływ netto odpowiadający zmniejszeniu kosztów zewnętrznych jasno przedstawia się więc w sposób pozytywny: „Ekstrapolacja wyników kompleksowego badania przeprowadzonego w Niemczech prowadzi do wniosku, że optymalizacja stosowania pestycydów powinna przynieść UE ogólne korzyści przekraczające 200 milionów EUR rocznie, dzięki zmniejszeniu skutków zewnętrznych, takich jak negatywny wpływ na środowisko naturalne i zdrowie ludzi”⁽⁶⁾.

2.14 EKES miał już możliwość w 2003 r.⁽⁷⁾ opowiedzieć się za inicjatywą Komisji dotyczącą opracowania strategii tematycznej w sprawie stosowania pestycydów. Zdaniem Komitetu, w tej kwestii warto wyraźnie wspomnieć zarówno o funkcji ochrony upraw dzięki zastosowaniu pestycydów, jak i o istnieniu innych technik, takich jak np. biopestycydy, wyciągi roślinne, metody zapobiegawcze, metody organiczne oraz rośliny odporne na niektóre szkodniki, których korzystny lub niekorzystny wpływ należy ocenić, opierając się na solidnych podstawach naukowych.

3. Propozycje Komisji

3.1 Celem wniosku Komisji jest zapewnienie ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska przed nieostrożnym, nieodpowiednim i nadmiernym stosowaniem pestycydów w rolnictwie i w ekosystemie poprzez ograniczanie związanych z nimi zagrożeń i ich negatywnego wpływu „w sposób zapewniający niezbędną ochronę upraw”.

3.2 We wniosku przewidziano między innymi:

- obowiązek ustanowienia krajowych planów działania (KPD) w celu identyfikacji upraw, działań czy obszarów, które są narażone na istotne zagrożenia i które powinny być rozpatrzone priorytetowo, a także udział zainteresowanych stron w ich tworzeniu, wdrażaniu i dostosowywaniu;
- utworzenie systemu szkoleń i podnoszenia świadomości dystrybutorów i profesjonalnych użytkowników pestycydów oraz lepsze informowanie społeczeństwa poprzez kampanie podnoszące świadomość i kampanie informacyjne;
- obowiązkowe regularne kontrole sprzętu do stosowania pestycydów w celu zmniejszenia negatywnego wpływu tych substancji na zdrowie ludzkie oraz na środowisko w czasie ich stosowania;
- zakaz prowadzenia oprysków z powietrza z możliwością odstępstwa, w celu zmniejszenia ryzyka negatywnego wpływu na zdrowie ludzkie i na środowisko naturalne;
- szczególne środki ochrony środowiska wodnego przed zanieczyszczeniami przez pestycydy;
- ustalenie obszarów, na których stosowanie pestycydów jest ograniczone lub zredukowane do zera (*Zero Pesticide Use* — ZPU) zgodnie ze środkami przyjętymi na mocy innych przepisów prawa;
- przepisy dotyczące postępowania z pestycydami, opakowaniami i pozostałościami po nich oraz ich składowania (cykl życia pestycydów);
- opracowanie ogólnospółnotowych norm w zakresie zintegrowanego zwalczania szkodników (*Integrated Pest Management* — IPM), których przestrzeganie będzie obowiązkowe

od 2014 r., oraz stworzenie niezbędnych warunków dla wprowadzenia IPM;

- system zharmonizowanych wskaźników służących zbieraniu i przekazywaniu danych, dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania pestycydów w celu pomiaru postępów w ograniczaniu powszechnych zagrożeń.

4. Uwagi

4.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, ponieważ dotyczy on problemów niezwykle istotnych dla dobrobytu obywateli i konsumentów europejskich oraz dla zachowania jakości życia, rolnictwa i ekosystemu.

4.2 Wartość rocznej sprzedaży pestycydów na świecie szacowana jest na około 25 mld euro, a ilości pestycydów stosowanych w krajach rozwijających się są w dalszym ciągu bardzo wysokie, mimo że ich sprzedaż na tych rynkach utrzymuje się na stałym poziomie lub nawet się obniża⁽⁸⁾. Z drugiej strony globalizacja obejmująca rynki rolne i żywnościowe wymaga stale zwiększonej uwagi ze strony wszystkich podmiotów oraz przestrzegania odpowiednich standardów produkcji i higieny określonych w Kodeksie Żywnościowym, aby na takich rynkach nie miało zastosowania prawo Greshama⁽⁹⁾.

4.3 Ponadto w wielu rejonach świata ogromne ilości pestycydów są marnowane lub stosowane bez potrzeby, a wiele osób ulega zatruciom, ponieważ do rolników, podmiotów gospodarczych i władz lokalnych nie docierają informacje o nowych zastosowaniach dostępnych technologii lub nie aktualizują oni swojej wiedzy na ten temat, a także dlatego, że urządzenia stosowane do prowadzenia oprysków pestycydami są często przestarzałe lub nieodpowiednio konserwowane. Ponadto niebezpieczne substancje zakazane w UE mają wciąż zastosowanie w krajach rozwijających się⁽¹⁰⁾.

4.4 Komitet ocenia, że wprowadzenie krajowych planów działania zawierających cele ilościowe oraz harmonogram prac będzie szczególnie korzystne dla określenia środków pozwalających ograniczyć zagrożenia na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem trzech aspektów zrównoważonego rozwoju, a mianowicie oddziaływania na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

4.5 Społecznie odpowiedzialne stosowanie środków zapewniających ochronę upraw ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia coraz ambitniejszych celów społecznych, z jednej strony poprzez dopilnowanie, by rolnicy wywiązywali się ze spoczywających na nich zobowiązań w ramach łańcucha żywnościowego, polegających na zapewnianiu konsumentom żywności wysokiej jakości, a z drugiej strony poprzez zagwarantowanie odpowiedniego poziomu konkurencyjności rolnictwa w ramach strategii lizbońskiej, zarówno na rynku wewnętrznym jak i na rynku światowym.

4.6 Wymiar ekonomiczny zrównoważonego rozwoju gwarantuje stosowanie produktów tylko w ilościach koniecznych do utrzymania różnych chorób poniżej niebezpiecznego poziomu, tak aby zwiększyć plony i co za tym idzie dostępność produktów rolnych, wychodząc poza ramy ekonomicznego zarządzania gospodarstwem rolnym.

⁽⁸⁾ Rezolucja 1/123 Rady FAO, listopad 2002 r. (www.fao.org)

⁽⁹⁾ http://en.wikipedia.org/wiki/Gresham's_Law

⁽¹⁰⁾ Na przykład, Lindane został wycofany z rynku unijnego w 2005 r., a wciąż jest stosowany w krajach rozwijających się.

⁽⁶⁾ Por. SEC(2006) 914

⁽⁷⁾ Dz.U. C 85 z dnia 8.4.2003, s. 112-118

4.7 W dziedzinie środowiska można by uniknąć zagrożeń wypływających z nadmiernej przypadkowej obecności substancji chemicznych w wodzie, glebie, powietrzu i w przetworzonych produktach rolniczych i żywnościowych. Takie substancje mają szkodliwy wpływ na człowieka, florę i faunę, jakość środowiska i różnorodność biologiczną w ogóle. Z drugiej strony należy mieć świadomość, że niezbędne jest zapobieganie rozprzestrzenianiu się i mnożeniu chorób roślin.

4.8 Ważne jest, aby podczas ustanawiania krajowych programów działania nie powodować zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. Aby ich uniknąć, należy przyjąć środki na podstawie wytycznych i kryteriów wspólnych dla całej UE.

4.9 W kontekście zrównoważonego i racjonalnego stosowania systemów ochrony upraw rolnych, kształcenie, szkolenia i informowanie mają podstawowe znaczenie, są także koniecznym warunkiem zagwarantowania najlepszych metod uprawy oraz zapobiegania ewentualnym niekorzystnym skutkom dla środowiska naturalnego, szczególnie w zakresie zintegrowanych szkoleń dla wszystkich zainteresowanych sektorów, w tym organów i władz publicznych, jak również użytkowników nieprofesjonalnych.

4.10 Państwa członkowskie stworzyły różne systemy szkolenia oparte na krajowych przepisach i wymogach prawnych, pod nadzorem organów o ugruntowanej pozycji. Zdaniem Komitetu należy zatem ustanowić elastyczne wspólnotowe ramy odniesienia pozwalające na uwzględnienie wymogów różnych grup użytkowników na podstawie programu i metod nauczania uzgodnionych przez zainteresowane strony na szczeblu europejskim⁽¹¹⁾ oraz dyskusji w ramach dialogu sektorowego i współpracy z partnerami społecznymi na szczeblu krajowym.

4.11 Odnosi się to również do kampanii informacyjnych i kampanii podnoszących świadomość, które powinny być obiektywne i neutralne, a więc pokazywać zarówno korzyści płynące z dostępnych metod ochrony upraw, jak i związane z nimi zagrożenia. Kampanie te mogłyby być finansowane w poszczególnych państwach członkowskich m.in. ze składek pobieranych od ceny produktów ochrony zbiorów. Zgromadzone w ten sposób fundusze mogłyby być wykorzystywane do podnoszenia świadomości użytkowników, zwłaszcza nieprofesjonalnych, za pośrednictwem różnych środków, głównie zaś poprzez proste instrukcje techniczne aktualizowane w internecie.

4.12 Zdaniem Komitetu niezwykle ważne jest, aby państwa członkowskie wdrożyły systemy kontroli technicznej i regularnej konserwacji sprzętu używanego do stosowania pestycydów według wspólnych, zharmonizowanych norm opartych na podstawowych wymogach.

4.13 W kwestii wprowadzenia środków ostrożności w dziedzinach szczególnie wrażliwych, takich jak ochrona wód⁽¹²⁾ —

⁽¹¹⁾ Por. ECPA, *Training resource for trainers on ICM* (Materiały szkoleniowe dla instruktorów ICM) oraz *Guidelines on the Sustainable Use of Crop Protection Products* (Wytyczne dotyczące zrównoważonego stosowania środków ochrony upraw).

⁽¹²⁾ Zob. zasady najlepszych praktyk ustanowione zgodnie z dyrektywą 91/414/EWG

z obowiązkowym zachowaniem zgodności z odpowiednią dyrektywą ramową — oraz w sektorach określonych w programie Natura 2000 będzie trzeba uwzględnić miejscowe uwarunkowania oraz charakterystyczne rodzaje upraw, jak na przykład uprawa ryżu.

4.13.1 EKES jest zdania, że w celu zmniejszenia zagrożeń należy zagwarantować naśladowanie najlepszych praktyk — w sposób zrównoważony i rozsądny — poprzez określenie wspólnotowych przepisów i minimalnych parametrów oraz pozostawienie wyboru odpowiednich środków i ścisły nadzór nad nimi państwom członkowskim, bez wprowadzania ogólnych zakazów, które zdaniem Komitetu stanowiłyby nadmierną ingerencję.

4.14 Jeśli chodzi o surowy nakaz ograniczenia oprysków z powietrza, EKES jest zdania, że należy uważnie przeanalizować sytuację i obszary, na których metoda ta nie może zostać zastąpiona inną, i że być może bardziej użyteczne byłoby przyznanie bardzo ograniczonych zezwoleń na tego rodzaju interwencje, by zapewnić maksymalny poziom bezpieczeństwa i kompetencji zawodowych użytkowników i uniknąć negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzkie i na środowisko. Państwa członkowskie i właściwe dla każdego szczebla władze powinny prowadzić stały nadzór nad poziomem bezpieczeństwa i kompetencji zawodowych za pomocą jednolitych procedur oceny zagrożeń.

4.15 W ramach wspólnej polityki rolnej podtrzymuje się⁽¹³⁾ opracowywanie technik zintegrowanego zarządzania uprawami (*Integrated Crop Management* — ICM)⁽¹⁴⁾, do których należałoby stopniowo i w przemyślny sposób dołączyć nowe metody zintegrowanego zwalczania szkodników (*Integrated Pest Management* — IPM). Komitet zdecydowanie popiera stosowanie technik ICM, które stanowią jeden z kluczowych elementów potrzebnych do osiągnięcia zrównoważonych systemów rolniczych.

4.16 Z drugiej strony niezwykle trudno jest oddzielić różne skutki ochrony produkcji od skutków całej gamy innych praktyk rolniczych (płodozmian itp.). Skoro państwa członkowskie mają obowiązek do 2014 r. opracować i wprowadzić ogólne docelowe normy w zakresie IPM, zdaniem Komitetu powinny tego dokonać w pełnej współpracy z użytkownikami i z pełnym uwzględnieniem ogólnych technik w dziedzinie ICM, a także postępów w sferze techniki i badań technologicznych.

4.17 Zdaniem Komitetu należy nadać odpowiednią rangę badaniom w dziedzinie rolnictwa i ochrony roślin w zakresie nieszkodliwości nowych zaawansowanych technologii, a także maksymalnemu ograniczeniu zagrożeń związanych ze stosowaniem produktów chemicznych i ich mieszanek, w obrębie programów prac oraz przetargów w ramach siódmego programu ramowego badań i rozwoju technologicznego na lata 2007-2013.

⁽¹³⁾ Por. CEAS, „Report on CM Systems in the EU carried out for DG Environment” (Sprawozdanie na temat zarządzania uprawami w UE sporządzone dla DG Ochrony Środowiska) oraz „A common codex on integrated farming” (Wspólny kodeks zintegrowanego rolnictwa), opublikowany przez Europejską Inicjatywę na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Rolnictwa). Ten ostatni dokument został uznany w wyżej wymienionym sprawozdaniu CEAS.

⁽¹⁴⁾ „Report on CM Systems in the EU” (Sprawozdanie w sprawie systemów zintegrowanego zarządzania uprawami w UE), Komisja Europejska, maj 2003 r. Uwagi PAN Europe i EBOS, 9/2002.

4.18 W opinii z inicjatywy własnej w sprawie „Przyszłości WPR”⁽¹⁵⁾ EKES przedstawił różne możliwości lepszego włączenia problematyki ochrony środowiska naturalnego do polityki rolnej. Przypomina w niej, że tzw. drugi filar wspólnej polityki rolnej przewiduje, iż w nowym okresie 2007-2013 programowania funduszy strukturalnych oraz w krajowych i regionalnych planach rozwoju wsi państwa członkowskie rozwiną mechanizmy rekompensat dla rolników, którym uda się ograniczyć zagrożenia związane ze stosowaniem pestycydów w postaci substancji chemicznych⁽¹⁶⁾.

4.19 Definicja metod zintegrowanej kontroli szkodników powinna być zgodna z najnowszymi przepisami dotyczącymi wprowadzania do obrotu środków ochrony upraw, zaś standardy obowiązujące w dziedzinie metod IPM powinny uwzględniać różne warunki naturalne i klimatyczne panujące w różnych częściach UE.

4.20 Środki ochrony produkcji rolnej powinny być używane i składowane w sposób pozwalający uniknąć jakichkolwiek ewentualnych zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego. Komitet jest zdania, że oprócz proponowanych działań należy ustanowić na szczeblu wspólnotowym minimalne normy dotyczące ich składowania przez hurtowników, sprzedawców detalicznych i rolników⁽¹⁷⁾.

4.21 W kwestii zharmonizowanych systemów wskaźników odnoszących się do zbierania i obowiązkowego przekazywania

danych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania pestycydów Komitet w zupełności zgadza się z potrzebą informacji statystycznych i popiera obowiązek regularnego zbierania danych według wskaźników zagrożenia i użytkowania zharmonizowanych na szczeblu europejskim.

4.22 Komitet podkreśla znaczenie jednolitego charakteru danych, które powinny być wymagane od wszystkich zainteresowanych stron, oraz konieczność uniknięcia powtarzania tych samych informacji i nadmiernych obciążeń zarówno pod względem administracyjnym, jak i pod względem złożoności technicznej.

4.23 Wskaźniki powinny opierać się raczej na ocenie poziomu zagrożenia niż na ilościach stosowanych środków lub obecnych pozostałości, a także na konsekwencjach sanitarnych, przewidzianych w analizach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Powinny one również dotyczyć poziomu rozprzestrzeniania chorób i zjawisk chorobotwórczych dotyczących produkcji.

4.24 Komitet uznał za stosowne nadać odpowiednią wagę kwestiom współpracy międzynarodowej, zarówno z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak FAO⁽¹⁸⁾ i OECD⁽¹⁹⁾, jak i z otaczającymi regionami, w szczególności z krajami basenu Morza Śródziemnego, Bałkanami i z krajami położonymi w bezpośrednim sąsiedztwie.

Bruksela, 14 marca 2007 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 125 z dnia 27.05.2002 r., str. 87-99

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 85 z dnia 8.4.2003, s. 112-118

⁽¹⁷⁾ Por. także *Guidelines for Packaging and Storage of Pesticides* (Wytyczne dotyczące składowania opakowań i pestycydów) (FAO 1985) Obowiązujące ustawodawstwo wspólnotowe w sprawie składowania substancji chemicznych przewiduje normy jedynie dla dużych ilości, zaś w przypadku ograniczonej ilości pestycydów przechowywanych przez pojedynczych użytkowników nie istnieją przepisy, chociaż byłyby konieczne.

⁽¹⁸⁾ Zwłaszcza w kwestii monitoringu, stosowania i uaktualnienia „Międzynarodowego kodeksu dystrybucji i stosowania pestycydów” z listopada 2002 r.

⁽¹⁹⁾ Zwłaszcza w kwestii opracowywania wskaźników.